

Beste juf, beste meester,

Enige tijd geleden heeft u een vragenlijst ingevuld voor het **Leerkracht Emotie Onderzoek**. Wij willen u daar hartelijk voor bedanken! In totaal hebben maar liefst **213** bovenbouwleerkrachten meegedaan aan ons onderzoek. In deze brief zullen we de belangrijkste resultaten bespreken. **Wat is er precies uit het onderzoek naar voren gekomen?**

Het doel van het onderzoek

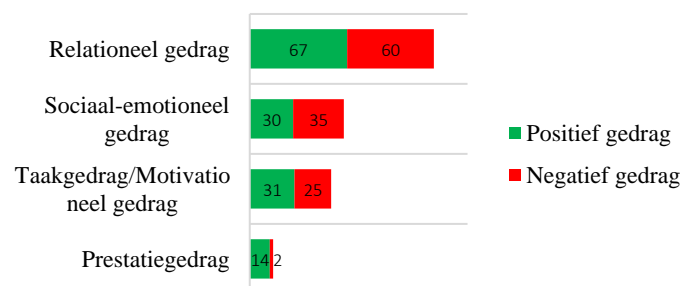
Laten we eerst even het geheugen opfrissen. Waar ging het onderzoek ook al weer precies over? Het doel van het onderzoek was inzicht krijgen in de emoties die leerkrachten ervaren tijdens een gebeurtenis met een leerling uit de bovenbouw (groep 6, 7 en 8). Deze emoties hebben we onderzocht tegen de achtergrond van het meer algemene welbevinden van leerkrachten tijdens een werkdag. Om dit te kunnen onderzoeken hebben wij u gevraagd een gebeurtenis met een leerling te beschrijven die u was bijgebleven die werkdag. Daarnaast kon u aangeven welke emoties u tijdens deze gebeurtenis had ervaren. Nadat we al deze gegevens hadden verzameld, hebben we het gedrag van de leerling uit de 213 beschreven gebeurtenissen gecodeerd. Zo hebben we beoordeeld of er sprake was van prestatiegedrag (bijvoorbeeld als een leerling een goed cijfer heeft gehaald voor een dictee), taakgedrag (bijvoorbeeld een leerling die actief meedoet met een les), sociaal-emotioneel gedrag (bijvoorbeeld een leerling die een medeleerling pest) of relationeel gedrag (bijvoorbeeld een leerling die brutaal tegen de leerkracht is). In ons onderzoek hebben wij ons gericht op de relationele emoties die de leerkracht ervoer tijdens deze gebeurtenis. Dit zijn emoties die

betrekking hebben op de relatie tussen leerkracht en leerling. Voorbeelden van relationele emoties zijn sympathie en verbondenheid. We hebben gekeken of er een verband bestaat tussen het soort leerlinggedrag dat beschreven werd en de relationele emoties die werden ervaren. Verder hebben wij ons gericht op het verband tussen deze relationele emoties en het welbevinden tijdens de werkdag, waarbij werd gekeken naar zowel positief (werkbevlogenheid) als negatief (emotionele uitputting; een kenmerk van burn-out) welbevinden.

Wat weten we nu?

Als we kijken naar de gebeurtenissen (zie grafiek hieronder), zien we dat leerkrachten **het vaakst** gebeurtenissen rapporteren waarbij er sprake is van relationeel gedrag.

Aantal positieve en negatieve gebeurtenissen per categorie leerlinggedrag

We hebben onderzocht of er een verband was tussen het leerlinggedrag dat werd

beschreven en de relationele emoties die de leerkracht ervoer tijdens de gebeurtenis. We keken daarbij bijvoorbeeld of gedrag dat te maken had met prestatie meer of minder relationele emoties bij de leerkracht zou oproepen dan gedrag waarbij leerlingen onderling contact hadden. Het bleek echter niet het geval te zijn dat de verschillende soorten leerlinggedrag een andere intensiteit aan relationele emoties oproepen. Dit zien we wel als we kijken naar de emotie boosheid, waarbij leerkrachten rapporteren bozer te zijn als er sprake is van negatief relationeel gedrag (een leerling die brutaal is) ten opzichte van negatief taak- of sociaal-emotioneel gedrag.

Ten tweede vonden we een verband tussen de relationele emoties die leerkrachten ervoeren tijdens een gebeurtenis en hun welbevinden van die werkdag. Wanneer de leerkracht veel relationele emoties ervoer met betrekking tot de leerling, was zijn of haar welbevinden die werkdag beter. Leerkrachten rapporteerden dan een hogere werkbevoegenheid en minder emotionele uitputting. We weten door dit onderzoek niet of het ervaren van gevoelens van verbondenheid ten opzichte van leerlingen leidt tot een betere werkbeleving of dat het zo is dat meer bevoegen leerkrachten automatisch meer verbondenheid met leerlingen rapporteren. Dat is iets wat we

dankzij onderzoek dat nu bezig is uit zullen zoeken.

Andere (opmerkelijke) resultaten

Er zijn een aantal andere (opmerkelijke) resultaten uit ons onderzoek naar voren gekomen. Ten eerste bleek dat leerkrachten net iets vaker een positieve dan een negatieve situatie beschreven. Opmerkelijk was dat er meer gebeurtenissen met jongens (68%) werden beschreven dan met meisjes (32%). Blijkbaar staat het gedrag (zowel positief als negatief) van jongens meer op uw netvlies dan het gedrag van meisjes.

Contact

Als u nog meer informatie wilt over het verdere verloop van het Leerkracht Emotie Onderzoek kunt u de website bezoeken (www.leonderzoek.nl), lid worden van de [Facebookpagina](#) of mailen naar [Janneke de Ruiter](#).

Met vriendelijke groet,
Esmée Lalihatu,
Elise Rip,
Judith Pietersma,
Chantal de Hoog
en Anniek Wolfs

Onder begeleiding van Janneke de Ruiter
Universiteit van Amsterdam

